

Tisztelt Ünneplő Közösség!

Engem ért az a megtisztelő felkérés, hogy mondjak e jeles nap alkalmából serlegbeszédet. Elnök Asszony kérésének örömmel teszek eleget, de előtte engedjék meg nekem, hogy szóljak arról, mi is a serlegbeszéd, illetve mi az a mi esetünkben.

Széchenyi István végrendeletében 200 aranyat hagyott egy serleg készítésére, amelyet minden évben a Nemzeti kaszinóban megrendezett ünnepségen kellett kiüríteni az államférfi emlékeztére. Az első beszéd 1864-ben hangzott el, s azóta is a Magyar Tudományos Akadémián, kivéve az állampárti időszakot.

A Wekerlei Társaskör dr. Wekerle Sándor születésének évfordulója alkalmából rendszeresen megemlékezik. Az első megemlékezés már a megalakulást követő évben - 1987-ben - megtörtént. Akkor még a Bercsényi utcában működünk egy kicsi üzlethelyiségben. Természetesen, még a szobor sem állt.

Az első serlegbeszédet dr. Kóczán László kezdeményezésére 1995-ben ő maga tartotta. **Az emlékbeszéd célja, szerepe Wekerle Sándor emberi és államférfiúi nagyságának méltatása.**

Akkoriban már kapcsolatban voltunk a Wekerle-családdal, akiket ezekre az ünnepségekre meghívtunk. Így volt ez 1995-ben is, amikor a Társaskör a Wekerle-díjat alapította, és az első magának W.S.-nak ítélte oda. A díjat unokája Patayné Wekerle Alexandra asszony vette át.

Az eddigi utolsó serlegbeszédet 1999. november 12-én tartottuk. Magam voltam a beszédíró és mondó, mivel K.L. akkor már súlyos beteg volt. Tíz nappal később november 22-én hunyt el.

(Ez a beszéd a Wekerle lap 1999/5. számában jelent meg, illetve két évvel később a 2001/1 sz. második oldalán látható az a fotó, amelyet ebből az alkalomból készítettem. K.L. súlyos állapota ott látszik.)

Amint azt előbb mondtam, Elnök Asszony kérésének örömmel teszek eleget. Nem csak azért, mert éppen velem szakadt meg egy szép hagyomány, hanem azért is, mert reményeim szerint a mai nappal felelevenítjük, újra indíthatjuk ezt a nemes tradíciót.

S most a mai beszéd...

Kedves Emlékező Egybegyűltekt!

Wekerle Sándor nagyságát az elmúlt három évtized alatt, mind szóban, mind írásban sokoldalúan elemeztük, ismertettük. Szinte minden alkalommal – vagy elhangzott, vagy sem-azzal az óhajjal zárultak ezek a gondolatok, de jó lenne újra egy Wekerle!

Megemlékezéseink során a telep építésének szükségességét, a helyszín kiválasztását, a kivitelezéshez és a működtetéshez a legjobbak kiválasztását, az országos gondok mellett a telep ügyeinek figyelemmel kísérését említettük meg, boncolgattuk. De nem szóltunk még soha az olyan helyzetben való gondolatairól, amilyenben ma a világ, benne Európa leledzik. Igen sajnálatos, hogy súlyos, háborútól vészterhes idöket élünk.

Az országgyűlés 1918. január 31-én tartott ülésén mutatkozott be az újjászervezett Wekerle-kormány. A nagy háború akkor már négy éve dúlt. Wekerle SÁndor az ez alkalomból tartott programbeszéde, amely az akkori helyzetre, a további fejlődésre, sőt a következő generáció sorsára is rávilágít, tartalmas, bölcsességről és előrelátásról tanúskodik....

Idézek beszédéből.

A hetven éves, ősz Wekerle a következőket mondotta.

„Tisztelt Ház!

Népek létért való küzdelmének nagy korszakát éljük. Államalakulatok bomlanak fel, újak keletkeznek. Európa összes államai népüknek egész erejét ...vetik küzdelembe. A népek e nagy erőfeszítése elmosza a társadalmi osztályoknak, a jogoknak megállapított határait, kiegyenlítőleg hat az egész közéletre, a terhekkel együtt a jogoknak általános tételét tolja előtérbe.

... A nagy kiegyenlítő műveletnek első láncszemét, a választójog általánosítását, történelmi fejlődésünknek megfelelő alapon készítettük elő; általánosítani kívánjuk a jogokat, megóvni nemzeti érdekeinket, biztosítani az erkölcsi, a műveltségi, a kulturális iránynak vezető szerepét.

... Hanyatló irányú népesedési mozgalmunk fejlesztése, munkaerőnk fokozása, értékének védelmének, biztosítottóságának nemzetközi színvonalra való emelése sok és nagy feladatot szabnak elénk. A haladó kornak megfelelő szociálpolitikát akarunk követni és a szociális érzést a nemzet szélesebb rétegeibe átültetni.

... Az erkölcsi, a műveltségi, a kulturális erők irányvezető szerepének biztosítása érdekében nagy áldozatokat kell hoznunk népnevelési és egyéb oktatási intézményeink általános fejlesztése, s ezekkel kapcsolatosan a nemzeti és állami szempontok biztos megóvása érdekében. Nemcsak tanítani, hanem nevelni is óhajtunk, s ezért az erkölcsi szempontok fokozottabb érvényesülését kívánjuk.

... A közigazgatás égetően szükséges reformjánál a súlyt a községekre kell fektetnünk: materiális erőben jól megalapozott, megfelelő kulturális és erkölcsi színvonalon álló községek, vagy körzetek biztosíthatják csak a jó közigazgatást.

... Mind nemzeti, mind kulturális és gazdasági haladásunk leghatékonyabb tényezőiként a városokat, s elsősorban fővárosunkat kell tekintenünk. Arra kell törekednünk, hogy hármas feladatunknak valóban meg is feleljenek, gazdasági tevékenységünk emeltyűi legyenek. Autonómiájuk megerősítése, tevékenységük támogatása és elősegítése, anyagi segédeszközeik növelése útján igyekszünk céljaiknak elérését valóra váltani.

... Erősíteni kívánjuk az önkormányzatot az ügyvédség szervezetében is. Szükségesnek tartjuk, hogy a közigazgatási bíraskodás keretei kiterjesztessenek. Alkotmányunk egyik főbiztosítéka a szabad sajtó lévén, mihelyt a normális viszonyok helyreállanak, a sajtó szabadsága érdekében revízió alá kívánjuk venni a sajtótörvényt....

... pártkülönbség nélkül mindazoknak együttműködésére, akik az általam kifejtetteket helyeslik, immár elodázhatatlan szükség van.

... Adja az ég, hogy egységében nyilvánuljon meg a hatványozott nemzeti erő, s alkossa meg maradandó biztosítékait jövőnknek!”

Gondolhatunk-e mást, mint hogy **de jó volna nekünk ma is egy Wekerle!**

Emelem poharam a Wekerletelep, Kispest, fővárosunk és hazánk felemelkedésére. Vivát!

Nagy Tamás a Wekerlei Társaskör és a Felügyelő Bizottsági volt elnöke, Kispest diszpolgára serlegbeszéde a Wekerle Sándor születésének 175. évfordulóján tartott megemlékezésen 2023. november 14-én, a Wekerlei Társaskörben.